

Koronavirus nebo COVID-19 a těhotenství

Informace pro pacientky – co byste měly vědět a na co byste se měly zeptat.

20. března, 2020

Níže uvedené informace vycházejí z malého počtu těhotných s touto infekcí. Nové informace jsou k dispozici denně. Doporučujeme informovat se u svého lékaře nebo porodní asistentky o aktuálním stavu.

Co je COVID-19?

COVID-19 je infekce způsobená koronavirem, virem podobným mnoha virům způsobujícím chřipkovou onemocnění. Odlišné je to, že zatímco se většina lidí nebude cítit jinak než při běžné chřipce, lidé s jinými zdravotními problémy (jako např. plicní onemocnění nebo cukrovka), mají vyšší riziko rychlého onemocnění a rozvoje závažných plicních komplikací. Lidé s COVID-19 mají typicky horečky a kašel nebo potíže s dýcháním. Pokud se jejich stav zhoršuje, mohou mít závažné potíže s dýcháním a mohou potřebovat hospitalizaci na lůžkovém oddělení nebo jednotce intenzivní péče.

Jak se šíří?

Virus způsobující onemocnění COVID-19 se šíří převážně kontaktem s někým, kdo je již infikován a nemocný, nebo kontaktem s předměty, které tyto osoby použily (nebo na které kýchlly nebo zakašlaly). Virus může být detekován ve slinách nebo nosním sekretu. Vstupní branou viru do organismu jsou ústa, nos nebo oči.

Jak se můžu onemocnění COVID-19 vyhnout?

Nejlepší prevencí onemocnění je mytí rukou po každém kontaktu s objekty mimo domov a také omezení dotyku obličeje rukama. Dalším účinným opatřením je udržování odstupu alespoň 2 metry od ostatních lidí a vycházení z domova na nezbytně nutnou dobu. Pro prevenci přenosu viru lidé musí kýchat nebo kašlat do ohbí lokte, ne do rukou.

Mám se vyhýbat návštěvám nemocnice či svého lékaře?

Během těhotenství budete navštěvovat těhotenskou poradnu. Tyto návštěvy jsou důležité pro zdraví Vaše i plodu. Neabsolvovat tyto návštěvy je možné jen po konzultaci s Vaším lékařem. Některé konzultace je možné provést po telefonu nebo pomocí videokonference a Váš lékař rozhodne, co je pro Vás nejlepší. Máte-li v těhotenství potíže, neváhejte kontaktovat svého lékaře a poradit se s ním o nejlepším způsobu poskytnutí zdravotní péče. Pokud jste u lékaře nebo v nemocnici, myjte si ruce po každém kontaktu s předměty,

Koronavirus nebo COVID-19 a těhotenství

Informace pro pacientky – co byste měly vědět a na co byste se měly zeptat.

vyhněte se dotykům obličeje rukama a snažte se udržovat vzdálenost nejméně 2 metry od ostatních lidí v čekárně. Také po odchodu z nemocnice si umyjte ruce. Máte-li kašel, nasadte si roušku co nejdříve před vstupem do ordinace nebo nemocnice, a neprodleně o tom informujte zdravotní personál. Ideálně informujte personál ještě před svým příjezdem tak, aby se mohl na Vaši návštěvu se co nejlépe připravit. Jste-li nakažená virem způsobujícím COVID-19 a jste-li objednána na pravidelnou kontrolu, kontaktujte Vašeho lékaře, zda ponechat stávající termín kontroly nebo je možné přeobjednání na pozdější termín.

Je COVID-19 nebezpečný v těhotenství?

Máme velmi málo informací ohledně těhotných s onemocněním COVID-19. Víme, že nejlepší je vyhnout se onemocnění. Z těchto málo informací vyplývá, že těhotné nemají horší průběh onemocnění než pacientky netěhotné stejného věku. Ženy se zdravotními potížemi, zvláště s plicními onemocněními, vysokým krevním tlakem, cukrovkou nebo HIV, mají vyšší riziko zhoršení průběhu onemocnění. Je-li to Váš případ, a onemocněla jste COVID-19, můžete být sledována přísněji než ostatní těhotné. Těhotné s nejllehčím průběhem budou sledovány doma, ale musí být vyšetřené co nejdříve v případě zhoršení obtíží. Neodkladná pomoc při zhoršení průběhu onemocnění je nejlepší cestou prevence vážných komplikací u těhotné nebo těhotenství. Lékaři mohou indikovat provedení rentgenového vyšetření hrudníku. U těhotných se zhoršujícím se průběhem onemocnění může být toto vyšetření důležité. Pokud vyšetřující vědí, že jste těhotná, musí učinit veškerá nutná opatření k ochraně Vás i plodu. Těhotné, které jsou pro velmi vážný průběh onemocnění hospitalizovány mají vyšší riziko předčasného porodu, a proto musí být pečlivě sledovány. Horečku lze v případě nutnosti léčit acetaminofenem nebo paracetamolem, což jsou léky bezpečné v těhotenství.

Jaká jsou rizika pro miminko, pokud onemocním v těhotenství COVID-19?

Zdá se, že virus nepřechází z matky na plod v průběhu těhotenství. Přestože máme informace jen o několika těhotných, které se nakazily virem v době, kdy je to nejvíc rizikové, nejsou údaje o tom, že COVID-19 zvyšuje riziko výskytu vrozených vad. Tyto těhotné pacientky od té doby porodily zdravé děti. Horečky kolem šestého týdne těhotenství nebo čtyři týdny po početí, mohou být spojené s vyšším rizikem vad páteře a mozku. Tato rizika nejsou specifická jen pro COVID-19 ale pro všechny horečnaté stavy. Riziko zůstává velmi nízké – 2 ženy z 1000 s horečkou v časném těhotenství mohou mít takto postižené dítě, ve srovnání s 1 ženou z 1000, které neměly horečku v časném těhotenství. Pro záchyt těchto komplikací je doporučeno ultrazvukové vyšetření plodu mezi 18. a 22. týdnem těhotenství.

Koronavirus nebo COVID-19 a těhotenství

Informace pro pacientky – co byste měly vědět a na co byste se měly zeptat.

Největším rizikem pro plod je to, že v případě zhoršujícího se onemocnění začnete rodit hodně předčasně, nebo že lékaři Vám doporučí předčasný porod, protože plodu se nebude dařit dobře v děloze z důvodu vážného průběhu Vašeho onemocnění. Čím jste blíže k termínu porodu, tím menší jsou rizika pro plod. Máte-li COVID-19, může mít Vaše tělo a tím pádem i plod, potíže se zásobením kyslíkem v průběhu porodu. Pokud je to možné, doporučuje se rodit v nemocnici, kde jsou možnosti nepřetržitého monitorování stavu plodu a možnost provedení císařského řezu v případě nutnosti. Toho času nejsou důvody k tomu, aby COVID-19 u rodičky byl samostatnou indikací k provedení císařského řezu místo vaginálního porodu, pokud k tomu nejsou další indikace.

Některé studie naznačují, že po infekci těhotné viry podobnými viru způsobujícím COVID-19, nemusí plod růst stejně dobře jako před nákazou. Většina expertů doporučuje provedení alespoň jednoho ultrazvukového vyšetření 2 až 4 týdny po odeznění infekce pro kontrolu růstu plodu. Rovněž je doporučeno provedení pravidelných ultrazvukových vyšetření s kontrolou růstu plodu i nadále, každé 2-4 týdny v průběhu těhotenství.

Jaká jsou rizika pro novorozence onemocní-li COVID-19 po porodu a v šestinedělí?

Není jasné, zda matky s COVID-19 mají být izolovány od svých dětí. Různá zdravotnická zařízení budou činit různá opatření v závislosti na místních podmínkách a místní situaci s COVID-19. Cítíte-li se dobře, nedoporučuje se přerušovat kontakt s dítětem. V některých případech je potřeba, abyste byla od novorozence izolována, a proto se informujte u Vašeho lékaře nebo porodní asistentky, jestli to platí i pro Vás. Musíte dbát na omezení možnosti přenosu viru na dítě. Nejlépe toho docílíte důsledným mytím rukou, než sáhnete na dítě, nedotýkejte se jeho obličeje, nekašlejte a nekýchejte směrem k dítěti a používejte při péči o novorozence ústenku. V čase, kdy o dítě přímo nepečujete (např. v době jeho spánku), udržujte od něj vzdálenost alespoň 2 metry pro snížení rizika přenosu infekce.

Můžu kojit, pokud mám COVID-19?

Mléko několika testovaných infikovaných žen nevykazovalo známky přítomnosti viru. Kojení se tedy zdá být bezpečné i v případě, že máte COVID-19. Musíte být opatrná v prevenci přenosu viru na Vaše dítě. Nejlépe toho docílíte pečlivým mytím rukou, než sáhnete na dítě, vyhýbáním se dotykům obličeje dítěte, vyhýbáním se kašláním a kýčáním ve směru dítěte a používáním roušky při kojení. Dobrým řešením je odsávání nebo ruční exprese mléka a krmení dítěte někým, kdo není infikován. Před odsáváním nebo ruční expresí mléka si pečlivě umyjte ruce.

Koronavirus nebo COVID-19 a těhotenství

Informace pro pacientky – co byste měly vědět a na co byste se měly zeptat.

Co když je po porodu v domácnosti přítomná další osoba s příznaky COVID-19?

Pokud se tato osoba bezprostředně podílí na péči o dítě, musí být opatrná v prevenci přenosu viru na dítě. Nejlépe toho docílí důsledným mytím rukou před dotykem dítěte, vyhýbáním se dotykům obličeje dítěte, vyhýbáním se kašlání a kýčání ve směru dítěte a používáním roušky při péči o dítě.

Pokud není nutné, aby tato osoba byla v blízkosti dítěte, měla by vždy udržovat odstup aspoň 2 metry od dítěte. Nezapomínejte si mýt ruce před každou manipulací s dítětem i v případě, že nejste nemocná, protože je možné, že jste se dotýkala předmětů v domácnosti, které mohly být v kontaktu s virem. Měla byste dodržovat odstup 2 metrů od nemocných osob a mýt si ruce pravidelně, abyste neonemocněla. Aktuální údaje z výzkumu poukazují na to, že v případě, že jste již COVID-19 prodělala, bude Vaše tělo schopné bojovat s virem, aniž byste znovu onemocněla. Ale i v tomto případě je mytí rukou před manipulací s dítětem nejlepší prevencí přenosu viru na dítě z nemocné osoby nebo z předmětů, kterých se tato osoba dotkla.

Otázky, které byste měla položit svému lékaři, vzhledem k tomu, že v různých částech světa jsou doporučené postupy odlišné:

- Byla jsem v kontaktu s někým s příznaky COVID-19. Mám se nechat vyšetřit?
- Mám symptomy COVID-19. Mám se nechat vyšetřit?
- Máme zůstat s rodinou doma v karanténě?
- Měla jsem COVID-19 na začátku těhotenství. Kdy si mám nechat udělat ultrazvukové vyšetření plodu?
- Když mám příznaky onemocnění, mám se izolovat od dítěte?

Vyloučení odpovědnosti:

Obsah tohoto informačního letáku slouží jen pro obecné informování. Neslouží k upřesnění lékařského doporučení, na které byste měla spoléhat. Před Vaším rozhodnutím na základě informací z tohoto letáku, musíte mít doporučení profesionála nebo specialisty ve vztahu k Vašemu aktuální zdravotnímu stavu. I přesto, že vynakládáme nemalé úsilí ve snaze, aby informace obsažené v tomto letáku byly co nejvíce aktuální, nedáváme žádná závazná doporučení, záruky nebo jistoty, ať už přímé nebo nepřímé, že obsah tohoto letáku je přesný, kompletní nebo aktuální.

Poslední aktualizace 20. března 2020